

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

กรมสรรพากรมีหน้าที่จัดเก็บภาษีให้ทั่วถึงและเป็นธรรมโดยใช้อำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลรัษฎากรดูแลให้ผู้เสียภาษีปฏิบัติตามกฎหมาย ถือเป็นหน่วยงานหลักในกระทรวงการคลังในการจัดเก็บรายได้ภาษีอากรเพื่อนำมาใช้จ่ายในการบริหารประเทศ

จากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาส่งผลให้การจัดเก็บภาษีอากรของกรมสรรพากรมีความยุ่งยากและมีข้อจำกัดหลายด้าน คือความสามารถในการเสียภาษีของประชาชนลดลง เป้าหมายการจัดเก็บภาษีเพิ่มขึ้นในขณะที่ยังจำเป็นต้องมีมาตรการทางภาษีเพื่อช่วยสนับสนุนการฟื้นตัวของภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ กรมสรรพากรจึงได้กำหนดแนวทางการกำกับดูแลผู้เสียภาษี โดยใกล้ชิดเป็นรายผู้ประกอบการและให้เป็นปัจจุบันเพื่อใช้ในการบริหารจัดการจัดเก็บภาษีให้เหมาะสมตามสถานการณ์เศรษฐกิจของประเทศ เพื่อให้สามารถจัดเก็บภาษีได้อย่างถูกต้องครบถ้วนให้เป็นปัจจุบัน โดยไม่ก่อให้เกิดหนีภาษีอากรค้าง (กรมสรรพากร, 2551ก: ออนไลน์)

การกำกับดูแลผู้เสียภาษีโดยใกล้ชิดเป็นรายผู้ประกอบการและให้เป็นปัจจุบันนั้นมีลักษณะการทำงานเป็นทีม โดยจะจัดทีมกำกับดูแลตามประเภทกิจการของผู้เสียภาษี เจ้าหน้าที่ทีมกำกับดูแลจะมีความใกล้ชิดกับผู้เสียภาษีเป็นรายผู้ประกอบการเพื่อให้บริการคำแนะนำด้านภาษีอากรแก่ผู้ประกอบการดูแลการชำระภาษีของผู้ประกอบการก่อนและหลังพ้นกำหนดวันยื่นแบบแสดงรายการทุกประเภทภาษีวิเคราะห์ข้อมูลการยื่นเสียภาษีอากรทุกประเภท ออกตรวจสภาพกิจการของผู้ประกอบการ ณ สถานประกอบการ พิจารณาการขอคืนภาษีของผู้ประกอบการ รวมถึงการพิจารณาความเหมาะสมในการคืนภาษี และการตรวจสอบภาษีอากรทุกประเภท (สำนักมาตรฐานการกำกับและตรวจสอบภาษี กรมสรรพากร, 2551)

สำนักงานสรรพากรภาค 8 ซึ่งเป็นหน่วยงานของกรมสรรพากรที่รับผิดชอบในการบริหารการจัดเก็บภาษีอากรให้เป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยทำการกำกับติดตามและควบคุมการปฏิบัติงานของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ในเขตภาคเหนือ จำนวน 9 แห่ง ได้แก่สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 2 สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำพูน สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงราย สำนักงานสรรพากรพื้นที่พะเยา สำนักงานสรรพากรพื้นที่แพร่ สำนักงานสรรพากรพื้นที่น่านและสำนักงานสรรพากรพื้นที่แม่ฮ่องสอน (กรมสรรพากร, 2551ข: ออนไลน์) ได้ดำเนินการจัดให้มีเจ้าหน้าที่ทีมกำกับดูแลทั้ง 9 แห่ง จำนวน 150 คน (กรมสรรพากร, 2551ค:

1 - 56) เพื่อปฏิบัติงานการกำกับดูแลผู้เสียหายีตามแนวทางการกำกับดูแลผู้เสียหายีโดยใกล้ชิดเป็นรายผู้ประกอบการและให้เป็นปัจจุบัน

รูปแบบการปฏิบัติงานการกำกับดูแลและตรวจสอบภานีนอกจากกำกับดูแลข้อมูลการชำระภานีอากรในระบบกำกับดูแลทีมกำกับดูแลผู้เสียหายียังมีหน้าที่จะต้องดำเนินการตรวจสอบภานีอากรโดยวิธีการวิเคราะห์แบบแสดงรายการภานี การออกตรวจสภาพกิจการ การตรวจคืนภานี การตรวจปฏิบัติการ และการตรวจสอบตามหมายเรียก โดยในการปฏิบัติงานตรวจสอบแต่ละประเภทมีที่มาและวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบที่แตกต่างกัน ในด้านระเบียบ แนวทางปฏิบัติ ข้อกฎหมายตามประมวลรัษฎากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานก็แตกต่างกันอีกด้วย เจ้าหน้าที่ทีมกำกับดูแลจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ทางด้านกฎหมายภานีอากรเป็นอย่างดีและยังต้องอาศัยความรู้เรื่องการตรวจสอบ การบัญชีรวมถึงลักษณะของธุรกิจที่ทำการตรวจสอบซึ่งแต่ละคนก็มีแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ อุปนิสัยและพฤติกรรมของแต่ละคนรวมทั้งข้อมูลต่าง ๆ ที่สามารถหามาประกอบการวิเคราะห์และตรวจสอบได้

จากที่กล่าวมา ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษาถึงความสำคัญของเทคนิคการวิเคราะห์และการตรวจสอบของทีมกำกับดูแลผู้เสียหายีสำนักงานสรรพากรภาค 8 และประเด็นปัญหาจากการใช้เทคนิคในการวิเคราะห์และการตรวจสอบประเภทต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษาเทคนิคการวิเคราะห์และการตรวจสอบ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติงานของทีมกำกับดูแล อีกทั้งเป็นการให้ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้ประกอบการในการกำกับดูแลการเสียหายีของกิจการด้วยตนเองในเบื้องต้นให้ถูกต้องอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาถึงเทคนิคการวิเคราะห์และการตรวจสอบของทีมกำกับดูแลผู้เสียหายีสำนักงานสรรพากรภาค 8

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) ทำให้ทราบถึงความสำคัญของการใช้เทคนิคในการวิเคราะห์และการตรวจสอบของทีมกำกับดูแลผู้เสียหายีสำนักงานสรรพากรภาค 8

2) ทำให้ทราบถึงปัญหาจากการใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการวิเคราะห์และการตรวจสอบของทีมกำกับดูแลผู้เสียหายีสำนักงานสรรพากรภาค 8

นิยามศัพท์

เทคนิคการวิเคราะห์และการตรวจสอบ หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการที่ใช้ในการค้นหาข้อเท็จจริงเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการชำระภานีอากร

การตรวจสอบภาณีอาคาร หมายถึง ประเภทงานตรวจสอบภาณีอาคารซึ่งประกอบไปด้วย การวิเคราะห์แบบแสดงรายการภาณี การตรวจสอบสภาพกิจการ การตรวจคืนภาณี การตรวจปฏิบัติการและการตรวจสอบตามหมายเรียก

ทีมกำกับดูแลผู้เสียภาณี หมายถึง เจ้าหน้าที่สรรพากรผู้มีหน้าที่กำกับดูแลการชำระภาณีอาคารของผู้ประกอบการให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริงในปัจจุบันโดยใกล้ชิดและปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบภาณีอาคาร

สำนักงานสรรพากรภาค 8 หมายถึง หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ภายในเขตรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารการจัดเก็บภาณีอาคารให้เป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายของกรมสรรพากร โดยทำการกำกับติดตามและควบคุมการปฏิบัติงานของสรรพากรพื้นที่ จำนวน 9 แห่ง ได้แก่

- สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1
- สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 2
- สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำพูน
- สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง
- สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงราย
- สำนักงานสรรพากรพื้นที่พะเยา
- สำนักงานสรรพากรพื้นที่แพร่
- สำนักงานสรรพากรพื้นที่น่าน
- สำนักงานสรรพากรพื้นที่แม่ฮ่องสอน